netumad sinna sisse minna, waid jäid, kumi sannumed todi, et waenlane jälle olli taggasi pöörnud, lode ja liwa peäle, kus neil ei toito olnud egga warjo, ja mitto nieid seälgi surma piddiwad näggema. Sesinnane wanna katk hakkas kewwade ja löppes wast talwe pole.

Aastast 1660 olli söa polest üle meie made 40 aastat kallis rahho ja waikne assi. Agga aastal 1695, se on tännawo 138 aastat, hakkas se suur nälg, mis tähtramat sündinud asjade arrus ka mälletab. Essimesel aastal sadas Janist Mihklini ühtepuhko wihma ja ilmad ollid willud ja külmad. Wast kolm näddalat pärrast Jakobit hakkati rukkid leikama. Suwwiwilli ei sanud küpseks ja wöttis külm tedda wimaks ärra. Wanna semet olli agga arwaste monnel tallopoial; sellepärrast siis ka muist maad teggematta jäiwad, ning mis ue seemnega tehti, se tousis waest wisi. Sest siis olli teisel aastal ta wägga kassin rukki woos, ja läks nälg sedda kangemaks, sest et poud odrad pigistas. Mis Jummal ka weel wilja önnistas, sedda weti Rootsi; sest moisad ollid sel aial ennamiste Krono pärrakt, kellele rent wiisaga piddi maksetama. Läks siis nälg aastal 1697 nenda kibbedaks, et hädda pärrast monda södi, mis muido innimesele polle toidusseks lodudki. Harjomaal Juro kihhelkonnas surri kuus sadda innimest, ilma need arwamatta, mis sallaja metsadesse ja kalmudesse mahhamaeti, ja widi surnud koorma kaupa, ilma pusärgita kirriko jure mahha. Noarootsi kihhelkonnas, mis neid wähhemaid koggodussi Talliñna maal on, surri wiis sadda innimest, ja ülle Ria- Talliñna- ja Ingri- Ma arwatakse üllepea sadda tuhhat hinge nälga surnud ollewad.

Kolm aastat agga olli pissut hingamisse wahhet; sest jo aastal 1700 hakkas se kulus södda, mis sureks pohjama sõaks nimmetakse. Wennerigi iggawesse au wäärt wallitseja, Keiser Peter essimenne, tundis ärra, et temma sure rigi kaubaaiaminne, ilma merreliñnata, mis rigi omma, mitte ei saaks öiete siggima egga kossuma. Ingrima, mis nüüd Peterburri Kubbermanguks nimmetame, olli enne sedda wennerigi pärrisma olnud, agga Rootsi Kun-

Eesti-ma rahwa Kalender 1838